

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 45.

V Ljubljani, v soboto 10. novembra 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrť leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od ure 3—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Klika razkolnikov.

Dan za dnevom se kažejo kranjski liberalci, za katerimi polagoma pobirajo stopinje liberalci sosednih dežel slovenskih, v grji luči. Liberalci so klika grobokopov slovenskega naroda. Evo dokazov!

Dr. Tavčar je sklenil uničiti vero in ednost naroda. Najel je za to „pustolovca“ in ga plačuje, da bi z njegovo pomočjo dosegel svoj izdajalski namen. „Pustolovec“ — takó je krstil tega človeka „Sl. Narod“ sam — vozi gnojnico in blato, Tavčar pa komandira, kako naj se oboje spušča na cerkev in duhovščino. Takó dosega Tavčar svoj namen, prepir je tu, kot advokat zasluži provzročitelj nekaj krajcarjev, ob enem si pa hladi dušo, ker čuti, da se srečno kristalizuje okoli njega vse, kar mrzi cerkev, vse staro in mlado, kar le to želi, da bi bile desetere božje zapovedi brez veljave. Kdor odpada od cerkve, postaja pristaš Tavčarjev, to se kaže po mestih in vaseh.

Grdenje vere in duhovščine je gotovo podlost prve vrste, zlasti ako prihaja, kakor pri nas, iz sovraštva do razodete resnice božje. Če „Sl. Narod“ kapelane, ki branijo vero, primerja z indijskimi podganami, ki daleč smrdé — bo pač vsakdo pritrdil, da je deželni odbornik Tavčar, ki kaj takega pusti tiskati ali celo sam piše, popolnoma podivjal. Vender vse to se bo sčasoma pozabilo, ali nekaj, kar dela dandanes liberalna klika, se ne bo pozabilo. Dr. Tavčar in njegovi pristaši hočejo razpor, katerega so doma zagnali z ostudnimi napadi na vero, zanesti tudi na Dunaj, liberalci hočejo na vsak način razdreti jedinstvo jugoslovanskih poslancev v državnem zboru. To ni nikako sumničenje, to je dejstvo. Dr. Tavčar je to jasno izpovedal na shodu v Postojni, na shodu, ki

ostane ravno zaradi te izjave kot shod narodove nesreče zabeležen v naši zgodovini.

V času, ko Nemci in Italijani, držeč vrv okoli našega vratu, govoré le o solidarnosti, se dobi pri nas klika brez srca, ki zahteva, da se morajo ločiti tudi slovensko hrvatski poslanci v dva tabora, v krščansko in liberalno zvezo. Vedno smo se tolažili pri naših domačih bojih s tem, da so vsaj poslanci na Dunaju jedini. Poslanci sami so mirili z Dunaja Ljubljano. Tega mira mora biti konec, ker takó hoče diktator liberalcev dr. Tavčar. „Hinavski“ dr. Ferjančič je sedaj jedini, ki se kandiduje od liberalne klike, in tudi ta bo napravil „kušen“, ker je znano, da je mož brez volje in brez moči. Tako preti vsemu slovenskemu narodu, ako pride v zbornico klika razkolnikov, največja nevarnost. Že doslej so naši poslanci le malo dosegali, ker so zastopniki malega naroda, v prihodnje ne bodo dosegali čisto nič več. Na Dunaju se jim bodo smejali.

In zakaj mora okusiti narod to najhujše ponižanje? To zahteva hlapec liberalne misli, ki sovraži krščansko ime. Doslej so sedeli v enem klubu vsi jugoslovanski državni poslanci, sinovi iste katoliške cerkve, odslej tega ne bode več, če zmagajo liberalci na Slovenskem. In zakaj ne? Vzrok je jedino le to, da je bivši klub sklenil kot podlago pozitivno krščanstvo in pokazati se za svobodo cerkve. Kaj li danes pravi Luka Svetec, ne vemo, to pa vemo, da je tudi njemu žal, ker je predolgo prikrival kremplje liberalnih mačkov.

In kaj naj storimo kristijanje? V boj proti vragu! V boj za žive in mrtve, kajti pri teh volitvah bo odločilni boj za obstoj našega naroda. Ako zmagajo le trije liberalni kandidati, gotov je razdor na Dunaju, gotova naša nesreča. Jedina rešitev za narod je, ako bodo liberalni kandidati, kateri odobravajo

naklep dr. Tavčarja, morali bežati pred volilci, kakor je bežal na Viču najbolj žalostni in tumpasti kandidat — Luka Jelenec. Kliki razkolnikov pokažimo vrata, da ne pogine narod!

Politiški pregled.

Novi vladni načrti. Ker ni dosti upanja da bi mogel novi parlament delovati, name-rava baje vlada oktrojirati nov volilni red za državni zbor, ki bi določal, da se gotovo število poslancev izvoli iz obrtnih in gospodarskih korporacij.

Grški kralj na Dunaju. Grški kralj Jurij je prišel dne 1. t. m. na Dunaj, kjer je ostal nekaj dni gost našega cesarja. Pričakoval je svojega sina, vrhovnega komisarja s Krete, princa Jurija. Govori se, da ima ta sestanek namen, zagotoviti zadnjemu naklonjenost evropskih velesil glede stalnega zasedanja Krete.

Volitev predsednika Zjedinjenih držav Severo-ameriških. V Ameriki so se vršile volitve volilnih mož po vseh Zjedinjenih državah in njih uspeh je ta, da je zopetna izvolitev Mac Kinleya zagotovljena. 250 glasov mu je zagotovljenih, torej 26 več, nego treba. Ne samo v Angliji, ampak tudi v Zjedinjenih državah zmaguje torej imperialistiška ideja.

Vojna na Kitajskem. Zopet so se dogodile na Kitajskem izvenredne stvari. Princ Tuan je pobegnil, t. j. oni grozni princ, ki je duša vsega boksarskega ustanka in vodja krvavega klanja kitajskih kristijanov. Pobegnil pa je v Mandžurijo in sicer preoblečen v meniha budhističnega reda. Tuan bi bil moral v kratkem biti usmrten, a dali so mu priliko, da se odtegne kazni in skrije, kar je zdaj tudi storil, skrivaj pa nadaljuje svoje delo proti inozemcem. Njegov sin, ki bi imel dobiti nasledstvo na kitajskem prestolu, izgubi to

Rožmanova Minica.

(Po Reimmichlnu.)

(Konec.)

Skoraj ob istem času, ko se je to v planini zgodilo, je prišlo mlado, na pol po gosposko oblečeno dekle v faro. Boječe se je ogibalo ljudij in po stranskih potih je šlo v vasico, ležečo visoko v gori. Najprej je šla tujka k Žvabu. — Žvabka je bila botra Rožmanovih otrok. Ko je tujka stopila črez vežni prag, je Žvabka ravno hotela ven.

„Jezus, Marija!“ zakričala je Žvabka vsa iznenadena, „ali si ti, Franica?“

Tujka si je pokrila oči s predpasnikom in je začela tako milo jokati, da bi se bil kamen usmilil. Res je bila Franica, mlajša hči Rožmaničina. — Franica je bila sestri Minici tako podobna, da so obe dekleti le težko ločili.

Dolgo je govorila Franica z botro, Žvabko; slednjič sta se zmenili, da bo šla botra k Rožmanu mater pripravljat na novico, da je prišla hči nazaj. — Tu so se odprle duri, in pastir je priletel ves zasoplen v hišo.

„O Bog“, zavpil je, „Rožmanova Minica se je ubila — s Sive peči se je prevrnila!“

Franica je postala bleda, kakor zid, Žvabka se je sesedla na klop; hipoma je pa skočila po koncu. „Jezus, Marija!“ zaklicala je, „Franica

le brž teci! . . Če bo mati to izvedela, bo tudi umrla!“

Franica je skočila ven. Kakor bi z očmi trenil, je bila pri Rožmanu. Mati je sedela pri oknu, njene kalne oči so bile obrnjene gori proti planini. Debele jagode velikega rožnega venca je prebirala s prsti; videlo se je dobro, da ne misli v molitev, da je njen duh nekje drugje. — Ko je zunaj v veži zaslišala tiho hojo, skočila je k vratom.

„Čast bodi Bogu!“ je rekla, „da si le spet prišla, Minica; saj se ti ni nič naredilo, kaj ne?“

„Ne, prav nič, mati,“ odgovorila je Franica.

„No, je že prav“, dejala je slepa mati, „zdaj te pa ne bom nikamor več pustila . . Nič ne veš, v kakšnem strahu sem bila danes zavoljo tebe . . Po južini sem tukaj pri oknu malo zadremala; pa se mi je spet tako hudo sanjalo . . Hipoma sem slišala, da si strašno zavpila! Potlej sem te pa videla gori s Sive peči, in nad tvojo glavo je bil črn križec; prav kakor podoba na kakem križu na pokopališču je bilo.“

„Oh, mati, zato se vam tako hudo sanja, ker ste slabi“, odgovorilo je dekle.

Franica je vesela opazila, da je mati ne pozna in da jo ima za Minico. Precej je sklenila, da ji ne bo o nesreči nič povedala in da bo materi za naprej vse, kar ji je bila Minica. Še tisti večer je šla po vsi fari govorica, da je

prišla Rožmanova Franica nazaj, in da jo ima mati za Minico; slepa reva ni smela o nesreči nič izvedeti. — Ljudje so se skrbno varovali, da Rožmanici niso nobene besede povedali o tem, kar se je naredilo v planini, zakaj vedeli so, ako sirota kaj izve, bo to njena smrt.

Truplo Rožmanove Minice so dejali pri Žvabu „na pare“. Blede kakor zid je ležala Minica na snežnobelem mrtvaškem odru. Venec bogkovih prstkov in planink je bil položen okrog trupla. Krog in krog mrtvaškega odra je stal cel gozd cvetlic: vrtnic, nageljnov, „felegonij“, georgin, lilij in rožmarina. Cvetlice, njene ljubljenske, Minice tudi po smrti niso zapustile. Danes so se ozirale krog sebe prav tako živo in veselo, kakor zmeraj, kot bi nič ne vedele o ločitvi in neizprosni smrti.

Pri Rožmanu gori v rebri je bilo tudi tako, kakor bi nihče ne vedel, da je prišla bridka smrt in zamorila mlado življenje. Franici je hotelo srce počiti, ko je slekla mestna oblačila in oblekla Miničino krilo.

Kako bi bila rada pred mater pokleknila in jo odpuščanja prosila in ji povedala, kako je svet lažnjiv! O kako bi ji bila rada obljubila, da se bo poboljšala in da bo vse spet popravila! — Toda morala je molčati, da ne bi materi še večjih bridkosti napravljala.

Mati je bila tisti dan tudi tako zelo vesela

pravico, tako vsaj se čuje. Enako poročajo časniki malo verjetno novico, da sta princa Lin-Kun-Ji in pa Čan Či-Tung nujno prosila kitajski dvor, naj brž pomori vse krive prince, ministre in boksarje, ker drugače je v nevarnosti obstanek Kitaja. Mednarodno sodišče v Pekingu je obsodilo na smrt in tudi takoj ustrelilo tri Kitajce, in sicer državnega blagajnika v Paotingu, nekega guvernerja in enega polkovnika. Toda taki nastopi inozemcev proti domačinom le še bolj razburijo merodajne kitajske kroge in seveda tudi vojaštvo, katero se maščuje, kjer more.

Grozovitosti na Kitajskem ne počno samo boksarji, ampak tudi nemški vojaki s Kitajci. „Bremer Bürgerzeitung“ priobčuje pismo nekega nemškega vojaka, ki piše, da so ujete Kitajce privezali s kitami skupaj. Tako so si morali ujetniki sami kopati grob ter bili pri tem tepeni, da je kri lila raz njihovih teles. Končno so bili ujetniki postreljeni. Neki drug vojak piše, da se boji pozabiti, da je človek, tako postopajo s Kitajci. Vsakega ustrelje ali zabodejo. Strašen je bil prizor, ko so nedavno nemški vojaki morali poklati 74 ujetnikov.

Domače novice.

Shod zaupnikov katol.-narodne stranke se je vršil v sredo popoldne v „Katoliškem Domu“. Udeležilo se je shoda okoli 300 mož iz vse dežele. Na shodu je vladalo lepo soglasje in z velikim navdušenjem so se odobrile od osrednjega volilnega odbora predlagane kandidature, katere smo objavili tudi že v našem listu.

Dr. Andrej Ferjančič kandiduje, kakor slišimo, z vso verno na dve strani. Poteguje se za mesto višjega deželno sodnega svetnika in za ono državnega poslanca v gorenjsko-notranjskih mestih. Dobro bi bilo za njega, ako se mu oboje posreči, kajti „zmagoval“ bo z njemu prirojeno lahkočo posla obojih služb, — ako bodo pa sodelavci pri deželnem sodišču ali pa meščanski volilci s tem zadovoljni, je drugo vprašanje. Na Gorenjskem se govori o uspehih dozdanjega poslanca tako negativno — da je vsaka zadovoljnost izključena.

Novega državnozbornskega kandidata Planšana, ki postreže strankam sebi v škodo, pričakujejo belokranjski meščanje baje z veliko radostjo, da tudi oni spoznajo vemoža, kateri jim bo kar s tisočaki pomagal. Upamo, da jim skoraj naredi to veselje in se jim predstavi v spremstvu svojega zaščitnika učitelja Romiha iz Krškega.

Shod Luke Jelenca. Luka Jelenec je sklical danes teden na Viču shod, kjer je hotel pridobiti volilce zase, toda shodu je bilo voljeno tako predsedstvo, da je takoj videl da ima večino

volilcev proti sebi. Izvoljen je bil predsednikom shoda g. Klemenčič, podpredsednikom Mihler, tajnikom pa Štefe. Jelenec je nekaj pravil iz krščansko-socialnega programa, a moral je čuti od kršč. socialcev in soc. demokratov sila gorke. Dokazalo se je, da nič tega, za kar se je izjavil, nima narodnonapredni program. Kako bo torej mogel za to delovati, ako bo narodno-napreden poslanec. Pojasnil se je boj liberalcev proti ustanovitvi deželne zavarovalnice, osvetlila se je krivica, ki se godi delavcem, da ne dobe v ljubljanski občinski zastop volilne pravice in za obrtnike pogubno izjavo narodno-napredne stranke na zadnjem shodu zaupnih mož za slobodno konkurenco. Ob obnem smehu si Luka Jelenec ni upal kot kandidat narodno-napredne stranke obsoditi imenovanja Petra Končnika deželnim šolskim nadzornikom naši slovenski deželi. S tem je pokazal Jelenec svojo odvisnost, pokazal je, da se celo Končnika boji. In tak odvisen poslanec naj bi bil odločen zastopnik naših teženj v parlamentu? Volilci so se na viškem shodu soglasno izrekli, da Luke Jelenca ne marajo za poslanca tem manj, ker Jelenec niti konca shoda ni počakal, ampak je raje prej svojim volilcem ušel. Tak pogumen možak naj ostane torej za pečjo in naj ne sili na Dunaj!

Trgovca z lesnino, znani Lenarčič iz Vrhniške prosjači v vrhniški okolici za državnozbornski mandat. Prosil je v Polhovem Gradcu in v Horjulu z enakim vspehom in ker se mu v teh krajih ni posrečilo, bo priredil v nedeljo doma na Vrhniku svojim somišljenikom shod. Želimo mu veliko vspeha.

Pri Mihlu na Rakovniku smo barantali za konje, — tako pripoveduje dolenski voznik, — in ko smo pri likofu sedeli, nam je razkril Mihal, da se on ne usiljuje kmetom za državnega poslanca, ker ve, da to ne gre kar tako, kakor če se mešetari za konje, marveč da ga v to silijo le gospod grof. Tako tedaj, gospod grof si hočejo na novi način tlako med kmeti vpeljati!

Volitev v dolenskih mestih in trgih. „Dolmoljub“ prinaša iz krogov volilcev željo, naj bi kandidature za dolenska mesta in trge sprejel čast. g. dr. Sebastijan Elbert, prošt v Novem Mestu.

„Rodoljub“ postane za dobo volitev tednik, ob enem so pa naprednjaki izdali tudi „volilni katekizem za slovenske kmete“, ki je poln najgrših lažij, ker vse, kar se je na svetu slabega zgodilo, obeša na vrat katoliško-narodnim poslancem, celo podraženje sladkorja, ki se je zvršilo naravnost po cesarski naredbi brez dovoljenja poslancev, potom § 14. S takimi lažmi

liberalci mešetarijo — a upamo, da je naš kmet prezavečen, da bi jim verjel. Pazite na one, ki razširjajo to brošuro in „Rodoljuba“, ter nam jih naznanjajte!

Kandidata kranjskega veleposestva. Kranjski nemško-liberalni veleposestniki so se zjediniili za zopetno kandidature barona Schwegla; mesto grofa Ervina Auersperga, ki zopetne kandidature ne vsprejme, je pa volilni odbor soglasno pritril kandidaturi deželnega poslanca grofa Barbo.

Na čast Prešernu priredi odbor češke podružnice „Slov. planinskega društva dne 15. t. m. večer v prostorih Umetniške besede v Pragi.

Stric Blamaža ima sosebno mnogo dela s Šmartnim pri Litiji. V soboto se zopet zgraža nad godbo v gostilni pod župniščem, ki je bila vseh Svet. dan že zvečer mej zvonjenjem ter napada radi tega g. dekana — a ravno ta gostilna je že dolgo časa sem zbiralističe „Narodovih“ mamelukov, zaljubljenih v njegovo gnojnico.

Ljudsko štetje. Ker se mora pri ljudskem štetju v januarju 1901 starost in pristojnost vsake pojedine osebe natanko zapisati, vsakogar opozarjamo, da si že zdaj preskrbi svoj krstni list in domovnico, oziroma delavsko ali poselsko knjigo ali pa izkazno listino, katere se bodo morale pokazati komisarjem za ljudsko štetje. Posebno se opozarjajo posestniki hiš, očetje družin in delodajalci, naj skrbijo za to, da se morejo naznaniti komisarjem za ljudsko štetje natančni in zanesljivi podatki o starosti in pristojnosti hišnih prebivalcev, družinskih članov in poslov. Delodajalci, kateri dajejo delo osebam brez delavske oziroma poselske knjige, bodo po obstoječih postavnih predpisih strogo kaznovani.

Odlikovanja povodom obiska cesarjevega na Goriškem. Cesar je podelil deželnemu glavarju vitezu Pajerju komturni križ Leopoldovega reda, njegovemu namestniku dr. Antonu Gregorčiču pa red železne krone tretje vrste. Bogoslovni profesor v Gorici dr. Al. Faidutti je odlikovan z viteškim križem Franc Jožefovega reda. — Nadalje so bili še odlikovani povodom cesarjevega obiska v Gorici: dr. Venutti, vitez Dottori, dr. Abram red železne krone 3. vrste. Blasig, vitez Franzoni, Fabiani in dr. Pontoni viteški križ Franc Jožefovega reda; grofica Coronini Elizabetin red prve vrste; baronica Ritter-Zahony Elizabetin red druge vrste; nadučitelj Jacobi, zlatomašnik Penzin, župnik Mašera in inženjer Luzzatto zlati zaslužni križ s krono; župan Černuta, Kocijan, Kovačič, Vidrig zlati zaslužni križ; poštarija Mahorčič, župan Pipan, Peršič, Lutman, nadučitelj Tomšič, učitelj Stres, dalje Rejc, Seculin, Novelli in Baučer pa srebrni zaslužni križ.

in dobre volje, samo čudno se ji je zdelo, da se Minica nevkretno in nerodno obrača pri delu.

Ko je Marijo zvonilo, je rekla Rožmanica:

„Ti, poslušaj no, Minica; kaj da zvonovi danes tako milo pojó? ... Kdo pa je umrl?“

„Oh, neko dekle iz Strme vasi se je v planini ubilo; — strašno mlada je bila še,“ odgovorila je Franica. „Mati, pa moliva en očenaš zanj; kdo ve, morebiti je potrebna molitve.“

Bilo je lepo, jasno jutro, ko so Rožmanovo Minico nesli doli na pokopališče k večnemu počitku. Vse cvetlice ob potih in stezah so imele svetle solze v očeh — zvonovi so žalovali danes še mileje, kakor včeraj. Tudi Rožmanico je Franica pripeljala doli. Nobeno oko ni ostalo suho, samo stara Rožmanica ni nič jokala; njene kalne, mrtve oči so skoraj brezčutno strmele v daljavo. Ko so prve kepe prsti padle na rakev, bilo je Franici, kakor bi ji silna teža hotela stisniti srce. Nič več se ni mogla premagati; zakričala je in se je zgrudila ob robu groba na tla.

„Minica, kje pa si, kaj pa ti je danes?“ je vprašala mati tako razločno, da so vsi na pokopališču pričujoči lahko razumeli. Tu je začelo vse na glas jokati. ...

Doma je mati še enkrat vprašala: „Ti, Minica, kaj pa si danes doli na pokopališču imela tako reč? Ali sta bili ‚prijateljci‘ z dekletom, katero so pokopali?“

„I seveda, mati, pa še kako!“ odvrnila je Franica; „tako sem jo rada imela, kakor sestro, saj je bila tudi tako zelo pridna in nedolžna; oh, pa je morala tako mlada umreti.“ Dekle je začelo zopet ihteti, in mati si je prizadevala na vso moč, da bi hčer potolažila.

Pri Rožmanovih se vsled nesreče ni nič izpremenilo. Franica se je trudila, da je sestro popolnoma nadomestovala.

Materi se še zazdelo ni, da je kaj drugače. Večkrat je sedela zunaj pred hišico, ure in ure je nepremično upirala oči v gore, kakor bi kaj natanko opazovala: njen duh pa je plaval daleč nazaj v pretekle dni.

Zvečer, predno sta šli spat, je morala Franica rožni venec ‚naprej‘ moliti, potem je pa vselej mati stopila k njej in je rekla: „Pojdi sem, Minica, da te bom še enkrat blagoslovila; kdo ve, morebiti te bom zadnjikrat... V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, amen... Le pridna bodi, pa se ti bo zmeraj dobro godilo.“

Večkrat je stara mati pokazala bridko žalost po izgubljeni hčeri Franici.

„Ko bi le še Franica kdaj prišla“, je rekla, „potlej bi pa rada umrla!... Sama ne vem, kakšen deklič je to; ... vse tri sem vas enako izredila; tudi Franico sem tolikokrat Materi Božji izročila in tolikokrat blagoslovila; mislim, da pred Bogom vendar ne bom ‚odgovora‘ dajala‘ zavolje njé; smili se mi pa otrok, smili!“

Franico so take besede peklo v dno duše, kakor ogenj; zahtela je tiho sama zase, potem je rekla: „Mati, le brez skrbi bodite, Franica ni tako hudobna; gotovo bo kmalu prišla, morebiti je že bližje, kakor mislite!“

Tako je minulo še nekaj let, tu je prišla staro Rožmanico huda pljučnica. Župnik jo je prišel previdet. Potlej je ležala bolnica pol dne mirno v postelji, in bilo je videti, kakor bi molila. Nagloma je zaklicala: „Minica, pojdi sem; še nekaj ti moram povedati... saj tako ne bom več dolgo mogla s teboj govoriti... Poglej, ves svoj blagoslov ti zapuščam, ker si mi bila tako dobra... Če Franica kdaj nazaj pride, reci, da jo ‚pustim lepo pozdraviti‘, in povej ji, da je bila na smrtni postelji to moja edina skrb, da bo Franica morebiti vekomaj pogubljena... Odpustim ji vse, samo to naj gleda, da se bova na onem svetu videli.“

Franici bi bilo kmalu srce počilo; že se je hotela materi okleniti okrog vratu in reči: „Mati, jaz sem... tukaj sem!“ Vendar, če se je prav trudila in poskušala, ni šlo, samo te besede ni mogla spraviti ven. — Celó naslednjo noč se je bolnici mešalo. Ven in ven je govorila o Toneju, o očetu in o Franici. Zjutraj je hipoma sedla na postelji in je zaklicala: „Ti, Minica, pojdi ‚majhno‘ sem... Ti, povej, ali se kaj zelo bojiš umreti?“

Na adresi „Mnogih trgovcev“ ali „Narodova“ skrb za dr. Šusteršiča. V četrtek pravi „Slov. Narod“: „Dr. Šusteršič na dan. Kandidat za V. kurijo dr. Ivan Šusteršič naj se vendar pokaže iz svojega brloga na beli dan! Stopi naj pred volilce in naj razvije svoj program. Rado vedni smo zlasti slovenski trgovci za ta program. Mnogi trgovci.“ Tisti človek, ki je pisal to notico, mora biti silen revež. Dr. Šusteršič je ob 10letnici „Slov. katol. pol. društva, na shodih v Kamniku in v Ribnici ter na mnogih drugih shodih natančno pojasnil svoje stališče in osvetlil tudi narodno-napredno sleparjenje, ki se vrši z „mnogimi trgovci“, katere samo izrabljajo v liberalne strankarske namene. Kakor se vidi, „Narodovi“ pristaši razven „Naroda“ mnogo ne bero in vender — zabavljajo proti dr. Šusteršiču. Ako kdo izmed liberalnih gg. trgovcev želi čitati dotične dr. Šusteršičeve govore, mu prav radi postrežemo, naroči se pa tudi lahko na „Slovensko zadrugo“. „Mnogi narodno-napredni trgovci“ naj pozovejo na dan svojega nesposobnega Luka Jelenca, in prav bi bilo, da upelejo takoj nedeljski počitek poljubljanskih prodajalnih, ako hočejo, da bodo trgovski pomočniki glasovali za kandidata napredne stranke, katere pristaši so jim dosedaj odjedali nedeljski počitek. Sicer utegnejo tudi trgovski pomočniki dobiti čudne misli, da je boljši socialni dr. Šusteršič, nego nesposobni, nesocialni odvisni Luka Jelenec.

Blatenje „Gospodarske zveze“. „Narod“ se vedno zadirja v „Gospodarsko zvezo“, ker mu ni prav, da se lepo razvija. V „Slovenca“ beremo na zadnje napade „Slov. Naroda“ na „Gospodarsko Zvezo“ to-le: „Izjava. „Slov. Narod“ je v uvodnem članku dne 6. t. m. trdil, da je „Gospodarska zveza“ pri Tomaževi žlindri goljufala. Podpisana zavrača to trditev kot nesramno laž in imenuje dotičnega, ki to trdi, brezvestnega lažnika in podlega obrekovalca. Da se pa vsa lažnjivost „Slov. Naroda“ prav spozna, zato izrekata podpisana, da plača vsakemu, ki dokaže, da je podpisana „Zveza“ koga goljufala — bodisi tudi samo za en vinar — nagrado 1000 K, z besedami tisoč kron! Nagrado sta pripravljena podpisana člana načelstva plačati iz svojega žepa. V Ljubljani, 8. novembra 1900. Gospodarska zveza v Ljubljani reg. zadruga z omejeno zavezo. Dr. Šusteršič l. r. Jos. Šiška l. r. — No, g. Malovrh, sedaj je prilika, precejšno svoto na pošten način zaslužiti. Vi, ki ste v svrhu zaslužka že marsikaj riskirali, — bodele vender radi zaslužili lepo svoto, ko prav nič ne riskirate, — nasprotno, operete svoj list predbacivanja, da je namenoma lagal! Torej!?

„O pa ne, mati,“ odgovorilo je dekle, „kaj naj pa sama delam na svetu, ko vas več ne bo?“

„Minica, še danes bom umrla, to vem prav gotovo — zvonček gori pri Materi Božji v gozdu je nocoj spet pel — potlej je pa oče prišel pa Tonej... ti si bila tudi zraven... vsi trije ste imeli črne križce na glavi... Minica, mislim, ti boš kmalu prišla za menoj... le dobro se pripravi!“

Omahnila je nazaj na vzglavje. Za nekaj časa je zopet sedla. „Ti, Minica“, je rekla, „dan se dela... solnce sije zunaj... Vrtnico tam-le na oknu tudi vidim... kako pa lepo cvetel!“

Njeni zrenici, ki sta bili poprej tako veliki, sta se stisnili.

„Ti, Minica,“ začela je iz nova, „zdaj pa tudi tebe vidim... kako si to vzrasla!... Samo blede se mi zdiš, strašno blede!... Pa lasje so ti črni postali!... Ti, Minica, ali nisi imela ti rumene lase, kaj?... Franica je imela črne“...

Tu je dekle zajokalo: „Mati, jaz sem Franica!“

„Kje pa je potlej Minica?“

„Umrla... Ze davno v nebesih!“

Bolnica je omahnila nazaj; vesel nasmeh ji je zaigral na obrazu; začela je umirati.

„Mati, odpustite mi!“ zakričalo je dekle.

Umirajoča je dvignila še enkrat roko, toda spustila jo je zopet na odejo; še nekaj kratov je vzdihnila in je bila mrtva.

Kaka je narodno-napredna narodnost. „Učiteljski Tovariš“, ki je glasilo „Zveze slovenskih učiteljskih društev“, katere predsednik je Luka Jelenc, poroča, da je goriško deželno učiteljsko društvo srečno prišlo do nemškega predsednika in nemškega razpravnega jezika. „Učiteljski Tovariš“ pristavlja k istemu: „Je popolnoma prav“, ker „nemški jezik razumemo vsi“. Kdor bi slovenskim učiteljem utegnil zameriti, da društva niso postavili na narodno podlago, tega nažene „Učiteljski Tovariš“ s „političnim paglavcem“. Torej „politični paglavci“ so bili vsi tisti naši narodni boritelji, ki so nas učili, naj Nemcu ne klonimo tilnika. Luka Jelenc, ali res menite, da ste s takim psovanjem narodnih naših načel, sposobni za kandidata pete skupine na Kranjskem!

Knjige sv. Mohorja so došle. Uljudno prosimo vse častite družbenike, naj o sprejemanju knjig poskrbe tudi letnino za prihodnje leto, da prihranijo s tem poverjeniku dosti skrbi in truda.

Ljubljana in Trst. Dež. šol. svet kranjski je dovolil, da se razširi mestna nemška deklška šestrazrednica v Ljubljani v osemrazrednico ter je zistemoval sedmo in osmo učno mesto. Tržaškim Slovincem se cede sline po onih lepih pravicah, ki se tako radovoljno dele Nemcem v slovenski Ljubljani.

Premogov rudnik v Kočevju. Trboveljska rudniška družba hoče razširiti kopanje premoga v Kočevju. Vsled tega pomnoži število delavcev. Večji oddelek delavcev je že prišel v Kočevje. Društvo je najelo Italijane iz Abruc (?) ter se zida zanje letos štiri, prihodnje leto pa deset delavskih hiš.

Graška univerza propada, odkar so jo večinoma Slovenci ostavili, ki so šli rajši v Prago in na Dunaj, kjer morejo brez nadlegovanja mirno študirati. V filozofski fakulteti v Gradcu je letos samo 60 slušateljev — skoraj toliko je učnih moči. V I. letniku medicine je samo 24 slušateljev. Izmed 167 juristov je odstopilo od državnega izpita 42 Nemcev, dočim so vsi Slovenci napravili izpite.

Ubegel vojak. Domobranski novinec Fr. Rus iz Žice pri Krki je 24. oktobra pobegnil iz Ljubljane ter ga še niso zasledili.

Pomiloščenje morilcev. Cesar je pomilostil Antona Battistuta in Ivana Sfiligoja, ki sta bila v Gorici obsojena na smrt radi umora. Smrtna kazen se je izpremenila za prvega na 20letno za drugega pa v 16letno ječo.

Novo predilnico in tkalnico namerava zgraditi posestnik mlina v Kranju, gosp. Tomo Pavšlar. Tovarna bo stala ob Savi blizu Otoč. Komisijonalni ogled na licu mesta se bo vršil prihodnji mesec.

Premeščenje. Davčni višji nadzornik gosp. dr. Iv. Podnebšek pride v Radovljico, davčni inspektor g. Valentin Žun v Črnomelj in davčni inspektor g. Fran Gerstenmeyer pa v Postojno.

Drobne novice. V Idriji bodo gradili novo hiralnico. — Ravnatelj celovškega semenišča je postal P. Karol Ludewig z Dunaja. — Ces. namestništvo je potrdilo pravila za „Narodni Dom“ v Trstu. — Deželni odbor isterski se baje premesti iz Poreča v Pulj. — Slovenskim trgovskim pomočnikom v Trstu se je že posrečilo ustanoviti slovensko trgovsko šolo. Pouk se vrši vsako nedeljo. — V Postojni so blagoslovili novo razširjeno pokopališče. — Umrl je na Nižje Avstrijskem umirovljeni dvorni operni pevec Weiglein, rojen Ljubljancan, v Čančah pri Celovcu pa je umrl tamošnji župnik Jož. Pichler. — Lahek potres so imeli v nedeljo v Adlešičah. — Društvo v posuševanje in obdelovanje ljubljanskega barja se je ustanovilo v Ljubljani ter so dotična pravila že potrjena. — Maribor dobi vodovod. Stroški so proračunjeni na 800.000 K. — Zaslužnemu gospodarskemu organizatorju pokojnemu župniku g. Mesarju se je 6. t. m. odkril spomenik v Šmartnem pri Kranju.

Na Martinovo veselico! Vabilo k veselici, katero priredi katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani Komenskega ulice št. 12 v nedeljo, dne 11. novembra 1900. Vspored: 1. „Domovini“, zbor s spremljevanjem glasovirja, tenor in bariton solo, Hr. Volarič. 2. „Žalostinka“, ša-

ljivi zbor s spremljevanjem glasovirja, Al Sachs. 3. „Rasti, rožica“, zbor z bariton solo, Fr. Jordan. 4. „Slovo“, četverspev z bariton, V. Vauda. 5. „Pevski poziv“, zbor, Fr. Gerbič. 6. „Esklepijad Ujtata“, kuplet; poje J. Ložar, Al. Sachs. 7. Igra „Hišnik v zadregi“, Veseloigra v dveh dejanjih. 8. „Pred menežarijo“, kuplet, Al. Sachs. — Prosta zabava. — Pričetek točno ob 6. uri zvečer. — Vstop brez vabila ni dovoljen.

Po nedolžnem zaprt. V noči od 19. na 20. avgusta t. leta je bil v Dobrunjah pri Ljubljani ubit posestnik Jakovšek. Sumljiv se je zdel njegov sin, ki je bil tedaj na orožnih vajah in je bil prišel takrat ravno domov. Sina so zaprli, in ga je vojaško sodišče baje obsodilo na osem let ječe. Sedaj so se poizvedeli pravi storilci. Žandarmerija je prišla in odgnala na Žabjek Miklavža Briceljna, Franceta Benčina in Andr. Lampiča; pravi storilec je baje Franc Benčina.

Novo slovenske skladbe. „Glasbena Zora“, katero urejuje g. prof. Fr. Gerbič, prinaša v X. zvezku naslednje nove slovenske skladbe: „Nagrobica“, besede A. M. Slomškove, uglasbil F. Ferjančič, „Srbska narodna“, besede Oton Zupančičeve, uglasbil Fr. Gerbič, „Oj sijaj, sijaj solnce!“, v narodnem duhu zložil in uglasbil Fr. Gerbič, „Ančka“, besede Jos. Stritarjeve, uglasbil Hr. Vogrič, „Moj očka ima konjička dva“, naroden napev, za mešan zbor z bariton solom harmonizoval Lav. Pahor. Priporočamo „Glasbeno Zoro“, ki izhaja dne 16. vsakega meseca v Ljubljani. Cena listu je za pol leta 1 glid 50 kr.

Ponesrečila je dne 1. t. m. posestnica Franja Mihelčič v Študi pri Domžalah, ko se je peljala iz Mengša domov, 80 korakov pred njenim domom se je splašil mladi konj, voz se je zvrnil v jarek in ona je ostala mrtva z zlomljenim tilnikom.

Novi odbor pogrebne družbe „Marijine bratovščine“ v Ljubljani obstoji sedaj iz sledečih gg.: Franc Mayer, predsednik; Karol Hinterlechner, podpredsednik; Franc Škof, tajnik; Maks Benda, blagajnik; Štefan Klun, Karol Lahainer, Ivan Bonač, Alojzij Zorman odborniki, Ivan Jakopič, Ivan Sluga, Adolf Reich revizorji. Sedaj se prične vse poslovanje društvenih zadev pri zgoraj omenjenem novem predsedniku, Vožarski pot hiš. št. 6. Ondi se vrši vpisovanje, vplačevanje in se sprejemajo iz dežele poslani denarji in druge stvari.

Pevsko društvo „Slavec“ priredi v nedeljo dne 11. t. m. v vrtnem salonu „Narod. Doma“ „Martinov večer“ s sodelovanjem „Meščanske godbe“. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. za osebo, oč. društveniki so prosti. Posebna vabila se niso razpošiljala. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Najnovejše vesti.

Hišna preiskava v uredništvu „Naroda“. Včeraj se je vršila hišna preiskava v uredništvu „Slov. Naroda“. Gosp. Štefe je namreč uložil predlog na kazensko zasledovanje proti Jožefu Nollju in Miroslavu Malovrhu, ker je „Narod“ v jezi, da je v sredo zapodil dva „Narodova“ odposlanca, ki sta se hotela utihotapiti na shod zaupnikov katoliško-narodne stranke, ga opsoval s „hišnim kužkom Katoliškega Doma“. G. Štefe je pri preiskavi sam intervinoval, za kar mu „Narodovi“ dopisniki menda ne bodo preveč hvaležni. Malovrh je nemški godrnjal: „Ich werde mich an das Justizministerium beschweren“. Inkriminovane novice se ni našlo. Dr. Tavčar je na poti od preiskave mrmral, da tega ni bilo treba, a moral je čuti: „Če imate čas ljudem nagajati, pa imejte še za to čas“. Toda dr. Tavčarju ni bilo za čas, kakor je povedal še tisti večer v „Narodu“: „Skrbi nas samo, kdo nam bo stroške obravnave povrnil“. Aha! Ali imajo res tisti prav, ki trde, da nekdo s svojo politično surovostjo računa le na bogate ekspenzare? Glasilo intelligence je tudi o tej priliki mislilo zopet na Panganet Matildo, ki mora biti „Narodovim“ urednikom jako dobro znana in priljubljena, ker sicer bi ne vedeli, da jo je radi tega, ker se je Malovrhu malo ponagajalo, že krič prijel.

Radi razžaljenja časti je tožen tukajšnji načelnik ognjegasnega društva g. Stricelj in društveni pobočnik g. Fr. Barle. Obravnava se vrši dne 15. novembra ob 9. uri dopoldne pri okrajnem sodišču na Bregu.

Umrli je v Meranu grofinja Apraxin, mati gospe baroninje Olge Hein, soproge kranjskega dež. predsednika. — V Ljubljani je umrla mati trgovca J. S. Benedikta gospa Jožefa Piskar.

Dunaj. Iz Offenbacha javljajo: Tu sta trčila dva osobna vlaka. Pri tej priliki se je razpočil kotel za plin, vsled česar sta se vnela oba zadnja vozova. Potniki v razbitih vozovih so se rešili z neznatnimi praskami, v zadnjem vozu so pa zgoreli brčkone vsi (8) potniki. Trije potniki in jeden sprevoznik so lahko ranjeni.

Razne stvari.

Bodoči vojaški manevri se bodo vršili meseca septembra prihodnjega leta na Ogrskem v okoličih Pečuha, Mohača in Villanja. Nasproti si bodo stali dve armadi: 4. in 7. voj, ter 3. in 13. voj. Ti manevri bodo značilni zaradi tega, ker se bo prvikat zapovedovalo v treh jezikih: ogrskem, hrvaškem in nemškem.

Senzacijonela obravnava se vrši v Pisku na Češkem pred porotniki. Pred sodiščem stoji znani židovski morilec Hilsner. Ker dnevnik „Slov. Narod“, oziroma njegov židovski poročevalec Penizek Josua Münceles, nima prostora, da bi o tej obravnavi poročal, dočim ima za napade na duhovščino vedno odprta predala, bodo po končani obravnavi podali svojim čitateljem natančno sliko cele obravnave.

Hrvaška gospodarska organizacija. Hrvaški katoliški shod v Zagrebu je sklenil ustanoviti po vseh hrvaških kronovinah ljudske posojilnice. Dr. Derečin je že izdelal statute. Pri hrvaških nasprotnikih je zbudila ta misel hud strah, kajti s tem, da bodo denarni zavodi v Bosni in Hercegovini, Dalmaciji in Istri pri centralni zvezi v Zagrebu, bo tudi duševna zveza vseh Hrvatov mnogo laglja.

Ubožan izumitelj. Mož, ki je izumil „veliko kolo“, ki se vidi na Dunaju v „Venedig in Wien“, James Weir Graydon, živi sedaj v Londonu v bedi. Mož je iznašel tudi dinamični kanon in način kurjave po železniških vozeh.

Obsojen princ. Iz Berolina javljajo: Vojno sodišče je obsodilo princa Prospera Arenberga, ki je bil v Afriki na grozovit način umoril nekega črnca, v 15letno ječo. Prvotno rabsodbo je bil cesar Viljem razveljavil, ker ni bila dovolj stroga. In tudi to je bil — nositelj nemške kulture!

„Enoletne prostovoljke.“ Nemški listi „Zukunft“ (Berolin), „Waage“ (Dunaj) in „Dokumente der Frauen“ (Dunaj) se bavijo z vprašanjem „enoletnih prostovoljk“. Misel, ki jo je prva sprožila Frida pl. Bülow zasluži našo pažnjo. Imenovana essayistka predlaga, naj bi, kakor morajo mladi moške vsaj po eno leto kot prostovoljci opravljati vojaško službo, bila dekleta prisiljena, da po eno leto žrtvujejo človeštvu v bolnišnicah, otroških vrtcih, sirotišnicah itd. To naj bi se zgodilo med 18. in 22. letom starosti. Dekleta naj bi si na ta način od bliže ogledala revščino in težave, ki tlačijo države in človeštvo; naj bi pomagala nositi in odstranjevati nesrečo; ne le, da bi država in človeštvo s tem dobila velik zaklad delavnih moči na razpolago, na dekleta sama bi tako enoletno prostovoljstvo vplivalo jako ugodno; njih duh bi dobil širše obzorje, njih srce bi požlahtnelo — a marsikateri mladenki bi se tem potem tudi ponudila prilika, da si zagotovi bodočnost. Tista, ki bi čutila poklic v sebi, da bi lahko vedno živela in trpela za človeštvo, bi ostala v bolnišnici, sirotišču ali otroškem vrtu, druge pa bi vstopile venkaj v življenje okrepčane na duši in na telesu, usposobljene, da bodo lažje prenašale vse nezgode, ki bi utegnile doleteti njih družine, in vešče pomagati, kjer treba, bodisi ob postelji dragega bolnika, bodisi ob zibelki dragega otroka. Razume se, da bi, kakor pri vojaki, tudi tukaj premožnejša dekleta trpela stroške te enoletne službe sama, dočim bi jih

pri revnejših morala nositi država. S tem bi se uvedel nekak ženski — militarizem, ki bi pa človeštvu vsekako več koristil, nego najlepši možki bataljoni z vsem svetlim orožjem vred.

GLASNIK.

Krščansko delavstvo!

Zopet je prišel čas, ko bomo stopali na volišče, da tam izvršimo svojo najsvetejšo državljansko pravico, — da oddamo svoj glas za kandidata, kateri naj bi zastopal naše koristi v državni zbornici. Težavno stališče ima v tem trenutju kršč. soc. delavstvo, ker si želi zastopnika iz svojega stanu, a je samo preslabo, da bi moglo to doseči. Volilna postava, ki jo je dal Badeni, dala nam je sicer pravico voliti poslanca; toda v ono skupino, v kateri imamo mi pravico voliti, uvrstila je tudi vse volilce ostalih skupin. Vsled tega je delavski stan potisnjen v kot povsod ondi, kjer se ne nahaja v večini prebivalstva. To je krivica, katero so zakrivali delavstva sovragi. Toda ne samo buržuazija, marveč tudi delavstvo samo je veliko krivo, da se tako malo upošteva, ker se noče poprijeti odločno organizatoričnega dela, ker noče spoznati, da je v močni delavski organizaciji v resnici tudi prava moč delavskega stanu. Po teh važnih razlogih nam je torej soditi, kako bomo volili.

Liberalnih kandidatov pač nobeden delavec, kateri nima v glavi slame, ne more voliti, ker stoje na stališču programa, ki odobrava svobodno konkurencio, ta pa je delavca vrgla v sedanjo denarno sužnost. Istotako ne more nobeden krščansko misleč delavec voliti socijalnega demokrata, ker ta stranka pred vsem sovraži najbolj vero. Boj proti veri je socijalni demokraciji, kakršna se kaže v javnosti, glavni smoter. Tudi ima toliko nasprotij v svojih načelih z ozirom na človeško naravo in pamet, da soc. dem. naukov pač nihče ne more odobravati. Zato tudi kandidatu te stranke nobeden krščansko misleč delavec ne more dati svojega glasu.

Ostaja nam še tretji kandidat, ki ga nastavi katoliško narodna stranka. Ako se ozremo na svoj program in pa na program te stranke, opazimo lahko takoj, da smo v glavnih vprašanjih edini. Krščansko-socijalni program govori o zboljšanju vseh delavskih slojev, istotako govori tudi program kat. narodne stranke. Katoliški shod je vsprejel med drugim tudi ves naš socijalni program. Tedaj je dolžnost te stranke, da ta program tudi dejansko vrši. Jedna glavnih naših političnih zahtev je jednaka in splošna volilna pravica, katero zahtevo je vsprejela tudi kat. narodna stranka v svoj program. Zaradi tega nam ne bode težko odločiti, koga naj volimo. Da bi nastopili v sedanjem volilnem boju, ko se gre pred vsem zato, ali zmaga liberalizem ali krščanstvo, krščanski delavci s posebnim kandidatom v polni zavesti, da ne zmagajo, bi bila to največja politična neumnost, kateri bi se iz dna srca smejali liberalci, in ki bi pokazala tudi popolno politično nezrelost delavcev in pomanjkanje krščanske zavednosti!

Zato je v sedanjem položaju dolžnost vsakega krščanskega moža, da resno razmišlja o tem in pri volitvi odda glas le onemu kandidatu, ki nam je najbližji in ki ima tudi voljo izvršiti to, za kar se zaveže. Vsakdo je izdajica krščanskih načel, kdor bi hotel delati v tem važnem trenutku siloma razdor med nami.

Zato storimo pri volitvi svojo dolžnost in oddajmo svoje glasove g. dr. Ivanu Šusteršiču, ki zastopa krščanske nazore in je vsprejel tudi naš program.

Delavske drobtine.

Somišljeniki! Prihitite jutri v nedeljo dne 11. novembra v velikem številu na shod vo-

lilcev krščansko-socijalne in katoliško-narodne stranke, ki bode točno ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Vspored: Kandidat krščansko-socijalne in katoliškonarodne stranke v peti skupini dr. Ivan Šusteršič razvije svoj program. Volilci, naj nihče ne zamudi udeležiti se važnega shoda! Vstop imajo samo pristaši krščansko-socijalne in katoliško-narodne stranke. Odbor.

Dr. Ivan Šusteršič za program slovenskih delavskih slojev. Na povabilo vevškega kršč. soc. delavstva je gospod dr. Ivan Šusteršič prišel na shod k D. M. v Polju, kjer je govoril pred mnogobrojnimi volilci, mej katerimi je bilo tudi precej kmetskih posestnikov. Dr. Šusteršič je izjavil, da je dr. Krek od njega zahteval, naj kandiduje v peti skupini, in da ni kandidat po svoji volji, ampak bo, ako ga sprejmejo kat. narodni zaupniki, kandidat stranke, koji volji in želi se bode udal. V svojem govoru je najprej razvijal sredstva, s katerimi je pomagati kmetškemu stanu, ter je govoril o korakih, katere bode storil, ako bode izvoljen, v ta namen, t. j. nastopil bode za ustanovitev kmetških zadrug, za olajšanje zemljiških bremen itd. Izjavil je, da program, ki je bil sprejet nashodu slovenskih delavskih stanov, sprejme v polnem obsegu in da ga bo do pičice izpolnjeval. Ta dr. Šusteršičeva izjava je izzvala viharo navdušenja, ki je naraščalo, ko je dr. Šusteršič skiciral v našem listu že često pojasnjeni kršč. soc. program delavskih stanov, oziroma delavske zahteve, in razjasnjeval, po kateri poti bode hodil v njih izpolnitev. Njegovo utemeljevanje za splošno, direktno in tajno volilno pravico mu je pridobilo srca vseh. Glede na kandidata narodno-napredne stranke je izjavil govornik, da pač noben delavec v 19. stoletju ne bo tako zabiti, da bi za liberalca glasoval. Posestnik g. Triler je v jedrnatih besedah pozval navzoče, naj se izjavijo za dr. Šusteršičevo kandidaturo v V. skupini, in ko je še imenom delavstva gosp. Režek isto izjavil, se je shod po navdušenih besedah sivolasega starčka g. L. Perdana z burnimi „Živio“ klici izrekel za kandidaturo g. dr. Ivana Šusteršiča v V. skupini.

„Narodove napredne“ zmede. Kakor se razvidi iz zmedenega pisarjenja v „Narodu“, vlada zaradi viškega shoda v narodni stranki grozen direndaj in zmešnjava. Cele kolone napisujejo „delavci“, katerih je pa brčkone sram biti v družbi resničnih delavcev. Krasno se zrcali iz „Naroda“ doslednost njegovih korifej. Jelenec je na Viču govoril za splošno, jednako, direktno in tajno volilno pravico vseh možkih državljanov, in to s posebnim naglasom in kot za neko točko, s katero je mislil pobiti vse pomisleke proti svoji kandidaturi. „Narod“ je pisal, da je Jelenec iztrgal s tem iz naših rok volilno orožje. Toda v isti številki se oglasi „zavedni delavec“ in proglašja, da kršč. socijalci in socijalni demokratje vlačijo s splošno, direktno in tajno volilno pravico delavce za nos. Kje je tu doslednost? Kaj je tu resnica? Res, to naj „pogruntajo“ moderni bogovi; Jelenec je trdil, da bo skušal po svojih močeh delovati za to, da se delavcem pribori volilna pravica; vkljub temu pa je izjavil, da stoji odločno na stališču narodno naprednega programa, ki pa za splošno volilno pravico nima niti jedne besede? Kaj je res? Kje je tu logika? Ali ni to samo lim nastavljen neumnim kalinom? Menite, gospoda, da smo danes delavci res tako naivni, da bomo kar na mah verjeli liberalcu, ki obeta nekaj, česar po lastni izjavi glede na stalež svoje kandidature izvršiti ne sme, ne more in tega tudi dolžan ni. „Zavedni delavec“ navaja dejstva, da se je tudi brez delavskih glasov ustanovila zavarovalnica za nezgode in bolniška blagajna. Dobro, tudi mi to vemo. Toda kdo pa ima zato zasluge? Prvič delavci sami, ki so dovolj glasno zahtevali, da se v tem oziru nekaj za nje stori, drugič pa katoliški poslanci, ki so stvar res izvršili. Liberalci pred Taafejem so imeli dolgo vrsto let državno krnilo v roki, toda ravno tisti čas se za delavstvo ni prav nič storilo. S tem pa

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Somišljeniki!

Pišite za „Slovenski List“ — sporočajte mu hitro vse važne dogodke. Pridobivajte novih naročnikov!

Domača umetnost!

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (29)

Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si stejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtopleje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

Išče se

učenec

kateri ima veselje za mesarsko obrt; kje, pove upravništvo „Slov. Lista“.

Kuverte s firmo

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefeti) prodajalnici pred Škofijo in pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. Številka po 14 h.

Trgovskega pomočnika

ižvežbanega v železninski, specerijski, mirotilniški in stekleniški stroki sprejme v službo

A. Cassagrande,
Ajdovščina. (Primorsko)

Otvoritev nove restavracije.

Zahvaljujoč se svojim dosedanjim čestitim gostom, ki so mi s svojim obiskom izkazovali zaupanje kot dolgoletnemu gostilničarju v Kopitarjevih ulicah, in ostalemu slavnemu občinstvu, naznanjam uljudno, da sem

v nedeljo, 4. novembra

otvoril svojo novo, izborno urejeno restavracijo na svojem lastnem posestvu v bivši

Sevnikovi graščini (Rosenbüchel)

Pod Rožnikom.

Zagotavljam, da mi bode, kakor doslej prva skrb postreči p. n. gostom z najizbornejšim nepokvarjenim dolenjskim, štajarskim, črnim istrijskim in goriškim vinom. Točil bom dem sveže, najfinejše **Koslerjevo, plzensko pivo**, vzorno postregel z izborno črno in belo kavo, čajem, čokolado itd. ter s pristno domačo žgano pijačo.

Vsestranskim zahtevam bode služila tudi moja izborna urejena kuhinja, ki bode postrezala z najokusnejšimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Zagotavljam, da bode, kakor doslej prva skrb postreči p. n. gostom z najizbornejšim nepokvarjenim dolenjskim, štajarskim, črnim istrijskim in goriškim vinom. Točil bom dem sveže, najfinejše Koslerjevo, plzensko pivo, vzorno postregel z izborno črno in belo kavo, čajem, čokolado itd. ter s pristno domačo žgano pijačo.

Franc Čonček, restavrater.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Stanje ulog 30. sep. 1900: čez 5 milij. K.

Denarni promet v devetih mesecih: čez 17 milij. K.

Ljudska posojilnica

preje Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

Hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1900:

5,853.620 K 97 h.

Promet v 9. mesecih od 1. jan. do 30. sep. 1900.

17,740.643 K 16 h.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštne hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Josip Jare,
veleposestnik v Medvodah.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Odborniki:

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške blagajne
v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blagajnik »Ljudske posojilnice.«

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvet. koacipijent v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.